

LUX FILM DAYS

3 FILMS
24 TALEN
28 LANDEN

WOMAN AT WAR (KONA FER Í STRÍÐ)

Een film van Benedikt Erlingsson
IJsland, Frankrijk, Oekraïne

WOMAN AT WAR (KONA FER Í STRÍÐ)

EEN FILM VAN BENEDIKT ERLINGSSON

Halla, een IJslandse vrouw van 50 jaar, is dirigente van een koor in Reykjavik. Ze is enorm gehecht aan haar geboortegrond, met zijn unieke natuurpracht, en maakt zich grote zorgen over de opwarming van de aarde en over milieurampen. Wanneer er plannen worden bekendgemaakt voor de uitbreiding van een aluminiumfabriek, besluit Halla hier een stokje voor te steken. Om de fabriek stil te leggen en de bevolking wakker te schudden, saboteert ze de hoogspanningsleidingen. Maar dan wordt ze plots uit het lood geslagen door een bericht waarop ze niet meer had gerekend: na vele jaren van onzekerheid krijgt ze het nieuws dat er in Oekraïne een adoptiekindje op haar wacht.

Woman at War is een sprookje met een ecologische boodschap en een flinke portie humor. De film gaat over de strijd tegen de opwarming van de aarde en draait rond de vraag of het zin heeft om als individu iets te ondernemen wanneer de overheid het laat afweten.

EEN ECOLOGISCH SPROOKJE

Van bij het begin geeft *Woman at War* de indruk een sprookje met een ecologische boodschap te zijn. De openingsscène toont Halla met pijl en boog die op de kabels van een hoogspanningsleiding mikt. Meteen plaats je haar op één lijn met helden als Willem Tell of Robin Hood: in haar eentje stelt ze een spectaculair gebaar dat een ongelooflijke virtuositeit vergt. Het effect is grandioos. De volgende scènes bevestigen ons in dit beeld van Halla. We zien een eenvoudige vrouw die trots in het leven staat en haar klauwen uitslaat naar de aluminiumindustrie, een tegenstander die nochtans heel wat sterker is dan zijzelf. Ze creëert een uitgekend personage van „gemaskerde wreester“: haar sabotages eist ze op onder de naam „Mountain Woman“ en ze draagt een masker van Nelson Mandela om onherkenbaar te zijn voor de camera van een drone.

Ook andere aspecten van de film doen denken aan een sprookje of fabel. Zo blijft het verhaal vaag over het verleden van Halla of over haar beroepsleven. Ook duikt er regelmatig een groep muzikanten of een trio Oekraïense zangeressen op, wat een bevreemdend effect geeft. In zekere zin belichamen deze muzikanten en zangeressen Halla's emoties. De ene keer verschijnen ze als bondgenoten wanneer Halla haar snode plannen uitvoert, de andere keer fungeren ze als een koor uit een Grieks drama dat de gangbare filmwetten komt verstoren. Film probeert ons immers mee te voeren naar een andere wereld waarin we onze oordelen tijdelijk laten varen en geloven wat we zien. De muzikanten en zangeressen doorprikkelen deze illusie, waardoor we ons plots herinneren dat we naar fictie kijken.

Maar het zijn wellicht vooral de keuzes van de regisseur in verband met de encenering en de vage uitwerking van het verhaal die het meest aan een sprookje doen denken. Zo is het niet duidelijk wat er precies op het spel staat in het conflict tussen Halla en de industrie: waarom richt ze haar pijlen specifiek op de aluminiumindustrie? Wat maakt deze industrie zo gevaarlijk voor het milieu? Op welke manier verandert de aanwezigheid van Chinese investeerders iets aan de situatie? Wat hoopt Halla precies te bereiken? Op geen van die vragen krijgen we een antwoord. Halla handelt „gewoonweg“ in naam van de Natuur, die onmisbaar is voor het overleven van de mensheid, en bij uitbreiding van alle leven op aarde. Ze verzet zich tegen de industrie die verontreiniging veroorzaakt en voor een groot deel verantwoordelijk is voor de opwarming van de aarde en tal van milieurampen overal ter wereld. Tegen een boer die haar te hulp komt, zegt ze: „Ik ben hier niet de misdadiger, dat zijn zij.“ Net als in sprookjes wordt de tegenstander erg summier en zwart-wit voorgesteld.

DE STRIJD VAN EEN INDIVIDU

„Ik tegen de rest van de wereld“: met deze slogan zou je Halla's strijd kunnen omschrijven. In haar eentje en anoniem neemt ze het op tegen een machtige industrie en het internationale kapitaal. Herkennen we ons niet allemaal een beetje in dit droombeeld? Wanneer je Halla grenzen ziet overschrijden in naam van de rechtvaardigheid, zonder ontdekt te worden, juich je stilletjes mee ... Door alle actie, gevaar en spanning raak je als kijker in een roes, verlies je elke kritische zin en supporter je mee voor de gedurfde acties van de heldin. Het debat dat door Halla's toedoen ontstaat, blijft echter op de achtergrond, bijvoorbeeld als onderwerp van nieuwsuitzendingen op de televisie waarin de sabotages en de economische gevolgen ervan worden besproken. Op zekere dag verwijst een onbekende vrouw naar „Mountain Woman“, waarbij ze opmerkt dat haar acties het leven waarschijnlijk duurder zullen maken. Halla's acties zouden met andere woorden rechtstreekse negatieve gevolgen kunnen hebben voor „het leven van de mensen“, vooral de armsten in de samenleving, iets wat zeker niet de bedoeling was. Halla zou dit ongetwijfeld hebben afgedaan als de zoveelste mening van een onbekende als haar tweelingzus Asa er niet was geweest. Ook zij vraagt zich namelijk af of Halla's individuele, groots opgezette wraakacties wel gerechtvaardigd zijn. Mag je zoiets doen als je weet dat mensen die helemaal geen schuld hebben, nadeel zullen ondervinden?

Halla beschouwt spectaculaire en ingrijpende acties als het beste antwoord op een buitengewoon ernstig probleem dat dringend moet worden opgelost. Daartegenover staat Asa, die meer te vinden is voor het cumulatieve effect van een hele reeks kleine, onbeduidende handelingen: „Een druppel is in staat een steen uit te hollen“, zo zegt ze. Vanuit die visie is de adoptie van Nika niet zomaar een toevallige gebeurtenis in het verhaal die ertoe leidt dat Halla haar strategie van schokeffecten loslaat en sneller dan voorzien besluit haar manifest te publiceren. De adoptie is een uitdaging op zich waarbij er heel wat op het spel staat: Nika redden, haar bevrijden uit de ellende en het isolement (en de overstromingen), is volgens Asa ook een manier om „de wereld te redden“. Kortom, de zienswijzen van de twee zussen staan lijnrecht tegenover elkaar: de ene grijpt naar de grote middelen om een reusachtig effect te bereiken, terwijl de andere bedachtzame handelingen met een realistisch doel verkijst die door herhaling en opeenstapeling de aanzet kunnen geven tot wezenlijke veranderingen. Tussen die twee zienswijzen in komt het kleine meisje te staan. De adoptie verandert in de eerste plaats haar leven, maar ook het leven van haar moeder en van de mensen om hen heen wordt ondersteboven gehaald.

EEN POLITIEKE STRIJD

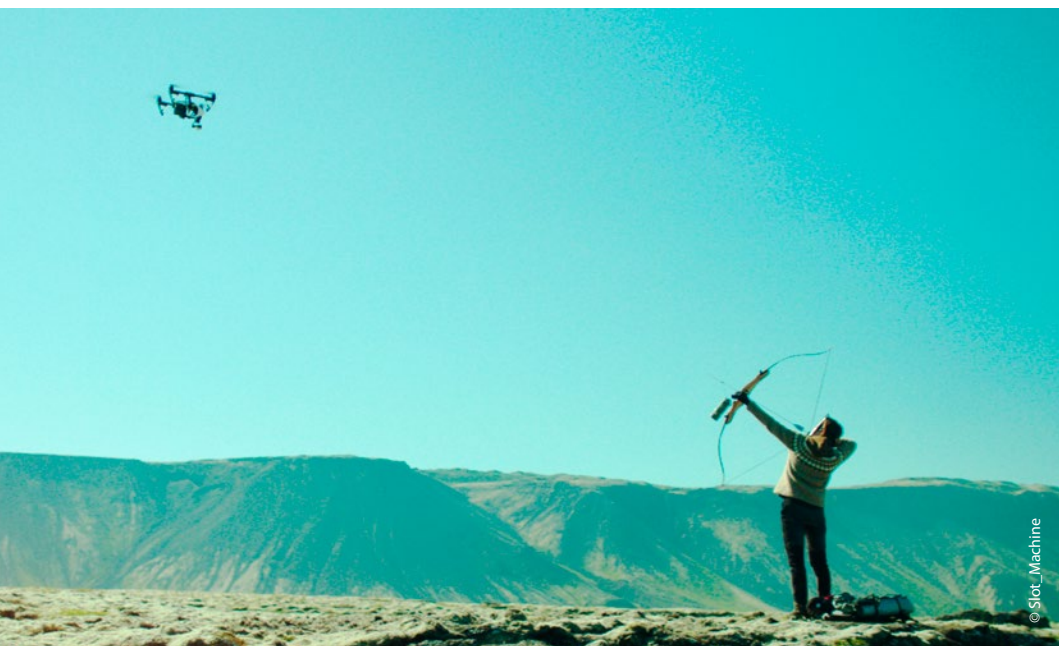
Met haar sabotage heeft Halla het niet alleen gemunt op de IJslandse industrie, maar ook op de regering. Die heeft alleen oog voor de economie. Alles wat groei in de weg staat, moet wijken. In die zin voert Halla ook een politieke strijd. In haar manifest stelt ze dat de wetten van mensen ondergeschikt zijn aan andere, hogere, eeuwenoude wetten ... Baldwin, haar vertrouweling in het ministerie, vindt de formulering onhandig, zo niet ongelukkig. De media speculeren inderdaad gretig over deze „wetten“ en wat ze precies inhouden. De tekst blijkt aanleiding te geven tot allerlei interpretaties, van de meest waanzinnige tot de meest extremistische. Ook het woord „democratie“ valt vaak in de media: de acties van „Mountain Woman“ worden als ondemocratisch bestempeld, omdat het om de wil van één enkel individu gaat. Zowel de regering als de media spelen met woorden en redeneringen en hebben dit spel helemaal in de vingers. Zo hanteren ze steevast het woord „geweld“ wanneer ze spreken over de sabotages, hoewel Halla zich achter de ideologie van gewelddoos verzet van Gandhi of Nelson Mandela schaaft. Al deze elementen uit de film illustreren twee visies op de wereld die mijlenver uiteenliggen. De overheid en de media zeggen dan wel te handelen in naam van de democratie, maar hun acties getuigen daar niet van: bewakingscamera's worden geïnstalleerd, de meest geavanceerde technologieën worden ingezet om de saboteur te betrappen, mensen worden ertoe aangezet elkaar te verklikken, het manifest wordt „begraven“ door een heel arsenaal aan opiniestukken in de media te laten verschijnen om „Mountain Woman“ in diskrediet te brengen, en tot drie keer toe wordt een nietsvermoedende Zuid-Amerikaanse toerist in de boeien geslagen! Zelfs de president van IJsland wordt belachelijk gemaakt en gereduceerd tot toeristische gids. Daartegenover staat Halla, die

vasthoudt aan haar principes en in harmonie met de natuur leeft. Ze slaapt op de grond, met haar wang tegen de aarde. Ze kent de bergen door en door, met al hun schuilplaatsen, van rotspleten en schapenkarkassen tot het water van de rivier dat haar aan de camera van de drone onttrekt. En dan is er ook nog de boer die haar te hulp komt. Hij handelt vanuit de overtuiging dat Halla tot een hypothetische stamboom behoort die dicht bij de zijne staat. De steun van de boer staat symbool voor de kracht van sociale samenhang en familiebanden. Zijn hulp komt ook bijzonder goed van pas, aangezien hij het gebied op z'n duimpje kent: aan de hand van het landschap weet hij precies langs welke weg Halla zal vluchten en hij brengt haar naar een warmwaterbron om haar te verwarmen. Ook kuddes schapen, die symbool staan voor een eeuwenoud herdersbestaan, bieden Halla een plek om zich te verbergen en schuil te houden.

Tot slot is er nog de onafhankelijkheid van IJsland en het uitroepen van de republiek, waarop meermaals wordt gezinspeeld in de film. Verwijzingen hiernaar in politieke zin zijn louter anekdotisch, zoals het toeristische uitstapje naar de site van Þingvellir, waar de republiek werd opgericht. Wat Halla's verhaallijn betreft, zitten deze verwijzingen echter vol betekenis, zoals wanneer ze haar manifest verspreidt voor het parlamentsgebouw en aan de sokkel van het standbeeld van Jon Sigurdsson, leider van de vreedzame beweging voor de onafhankelijkheid van IJsland. Hetzelfde geldt voor het personage van de boer, die zijn auto terug wil vóór de nationale feestdag! De kracht van Halla, haar spontaniteit, naïviteit, oprechtheid en enorme toewijding komen in ieder geval veel overtuigender over dan het gemanoeuvreren en de berekening van de entourage van de president.

EEN ONVERWACHTE DIEPERE BODEM?

Het laatste beeld van de film is nogal raadselachtig. Het is vreemd om deze film, die bol staat van humor en avontuur, te zien eindigen met de volgende scène: de personages — Halla met haar dochtertje op de arm en de zes muzikanten die haar gedurende de hele film hebben vergezeld — stappen uit de bus en wandelen het water in, steeds verder, met de rug naar de kijker toe. De goede afloop van de film, waarbij Halla de kleine Nika mee naar huis neemt, krijgt zo een merkwaardige lading, een zekere gewichtigheid. Om opnieuw voet te kunnen zetten op IJslandse bodem, moeten ze een overstroomd gebied doorwaden ... Het individuele verhaal van onze heldin en haar dochtertje loopt goed af, maar het collectieve verhaal is blijkbaar nog lang niet uit. Overal ter wereld blijven er mensen bestaan die de pech hebben hun huis, hun hebben en houden en hun grond te verliezen als gevolg van rampen die worden veroorzaakt door de opwarming van de aarde.

© Slot_Machine

STOF TOT NADENKEN

- Naar welke visie gaat jouw sympathie uit? Die van Halla of die van Asa? Denk je dat het beter is „hard toe te slaan” om dingen in beweging te zetten, of dat ook kleine, alledaagse handelingen voor wezenlijke verandering kunnen zorgen? Denk je dat het nog zin heeft om in de strijd tegen de opwarming van de aarde kleine, alledaagse gebaren te stellen, of is het daarvoor al te laat?
- De portretten van Nelson Mandela en Gandhi in het huis van Halla wijzen erop dat zij een aanhanger is van geweldloos verzet. De film probeert ons ook duidelijk partij te doen kiezen voor Halla, vaak met behulp van humor. Kan humor volgens jou een wapen zijn? In welke context? In welke omstandigheden?
- Beide zussen belichamen elk op hun eigen manier een vorm van harmonie: de harmonie van koorgezangen, tai-chibewegingen, de natuur, yoga, ... Bestaat er ook een vorm van harmonie aan de andere kant van het „filosofische” spectrum van de film, namelijk aan de kant van de grote industrie waartegen Halla zich verzet? Zijn de hoogspanningsleidingen waarop Halla het gemunt heeft, niet ook een soort instrument van wonderbaarlijke kunstmatige harmonie?
- Kan je begrip opbrengen voor deze uitspraak van Asa: „Je gaat een kind redden en zo red je meteen ook de wereld”? Wat betekent die zin volgens jou?

EUROPESE FILM VOOR EUROPEANEN

De LUX-filmprijs blijft verrassen: de films, die het werk zijn van jonge, getalenteerde vrouwen en mannen uit Europa, vertonen een enorme verscheidenheid aan genres en stijlen. Het Europees Parlement heeft de eer de drie films voor te stellen die meedingen naar de LUX-filmprijs 2018:

STYX van Wolfgang Fischer (Duitsland, Oostenrijk)

THE OTHER SIDE OF EVERYTHING (*Druga strana svega*) van Mila Turajlić (Servië, Frankrijk, Qatar)

WOMAN AT WAR (*Kona fer í stríð*) van Benedikt Erlingsson (IJsland, Frankrijk, Oekraïne)

De films hebben actuele thema's die met vuur en op intelligente wijze worden verbeeld. Ze vormen een weerspiegeling van wat Europa op dit moment doormaakt en laten personages zien die hun blik richten op de wereld rondom hen, om de werkelijkheid en de samenleving en gemeenschap waartoe ze behoren, beter te begrijpen. Door de emotionele kracht van dit medium worden de verhalen die we te zien krijgen, naar een hoger niveau getild. Zo komen de kwaliteit en de diversiteit van de Europese cinema beter tot hun recht en wordt duidelijk hoe belangrijk film is voor de vorming van maatschappelijke waarden en cultuurgemeenschappen. We nodigen je uit om de films te bekijken tijdens de zevende editie van de LUX-filmdagen.

LUX-FILMPRIJS

Cultuur is van fundamenteel belang voor de ontwikkeling van onze samenleving.

Vanuit deze gedachte heeft het Europees Parlement in 2007 de LUX-filmprijs gelanceerd. Op die manier wil het de distributie van Europese films over heel Europa stimuleren en een Europees debat op gang brengen over belangrijke maatschappelijke kwesties.

De LUX-filmprijs is een uitzonderlijk initiatief. Terwijl de meeste Europese coproducties uitsluitend in de landen van oorsprong te zien zijn en zelfs binnen de EU zelden in andere landen worden verdeeld, biedt de LUX-filmprijs drie Europese films de unieke kans om in de 24 officiële EU-talen te worden ondertiteld.

De winnaar van de LUX-filmprijs wordt gekozen door de leden van het Europees Parlement en op 14 november 2018 bekendgemaakt.

LUX-FILMDAGEN

Uit de LUX-filmprijs zijn de LUX-filmdagen voortgekomen. Sinds 2012 worden de drie films die naar de LUX-filmprijs meedingen, tijdens de LUX-filmdagen aan een breder Europees publiek gepresenteerd.

Via de LUX-filmdagen nodigen we je uit voor een onvergetelijke, internationale culturele ervaring. Van oktober 2018 tot januari 2019 kan je samen met andere film liefhebbers uit heel Europa de vertoning van de drie films in een van de 24 officiële EU-talen bijwonen. Vergeet niet voor je favoriete film te stemmen via onze website luxprize.eu of onze Facebookpagina!

PUBLIEKSVERMELDING

In het kader van de LUX-filmprijs kiest het publiek zijn favoriete film: de publieksvermelding. Stem zeker voor een van deze drie films vóór 31 januari 2019! Misschien kan je zo wel in juli 2019 — op uitnodiging van het Europees Parlement — het internationale filmfestival van Karlovy Vary bijwonen en bekendmaken welke film de publieksvermelding heeft gewonnen.

KIJK,
DISCUSSIEER
EN STEM!

@luxprize

#luxprize

LUX
PRIZE
.EU

REGISSEUR: Benedikt Erlingsson

SCENARIO: Benedikt Erlingsson, Ólafur Egill Egilsson

CAST: Halldóra Geirharðsdóttir, Jóhann Sigurðarson, Juan Camillo Roman Estrada, Jörundur Ragnarsson, Davíð Þór Jónsson, Magnús Tryggvason Eliassen, Ómar Guðjónsson, Haraldur Stefansson

DIRECTOR OF PHOTOGRAPHY: Bergsteinn Björgúlfsson

PRODUCENTEN: Marianne Slot, Benedikt Erlingsson, Carine Leblanc

PRODUCTIE: Slot Machine, Gulldrensurinn, Solar Media Entertainment, Köggull Filmworks, Vintage Pictures

JAAR: 2018

DUUR: 101 min.

GENRE: Fictie

LAND: IJsland, Frankrijk, Oekraïne

OORSPRONKELIJKE VERSIE: IJslands (Engels en Spaans)

DISTRIBUTEUR: Imagine (België; Nederland)

Manuscript voltooid in juli 2018

© Slot_Machine

© Slot_Machine